

Triodos Bank en maatschappelijk ondernemen

Triodos Bank's reactie op de aanzet voor een wettelijke regeling voor een besloten vennootschap met maatschappelijk doel (BVM), 29 april 2021

Maatschappelijk ondernemers spelen een cruciale rol in het vormgeven van een nieuwe economie. De coronacrisis legt een vergrootglas op vraagstukken zoals sociale ongelijkheid en klimaatverandering. Bedrijven met een maatschappelijke missie dragen bij aan het oplossen van deze vraagstukken. Triodos Bank juicht het daarom toe dat deze bedrijven erkend en herkend gaan worden in de vorm van de BVM.

Sinds 1980 financiert Triodos Bank ondernemingen die positieve verandering teweeg willen brengen. Sindsdien is het totaal beheerd vermogen gegroeid naar 20,3 miljard euro per einde 2020. Met circa 1600 collega's werken wij dagelijks aan onze missie: het geld van onze klanten laten werken aan positieve maatschappelijke, ecologische en culturele veranderingen. Naast dat Triodos Bank ondernemingen met een maatschappelijk doel financiert, is Triodos Bank zelf ook een onderneming met een maatschappelijk doel. Zo zijn wij lid van Social Enterprise NL en de Global Alliance for Banking on Values (GABV) en zijn we een B Corp.

Positieve punten aanzet BVM

Dat er met de BVM een modaliteit komt om de erkenning en herkenning van sociale ondernemingen te vergroten, is essentieel voor het verder laten groeien van het veld waarin sociaal ondernemers actief willen zijn. Uiteindelijk zal in onze ogen sociaal maatschappelijk verantwoord ondernemen een pleonasme worden en moet de toevoeging van de 'm status' op termijn overbodig worden. Daarnaast juicht Triodos Bank toe dat, op grond van het risico op greenwashing, een BVM geen direct fiscaal voordeel geniet.

Verbeterpunt aanzet BVM

Een 'principle-based' winstuitkering verdient de voorkeur van Triodos Bank boven een regelgedreven opstelling. De situatie kan anders onwerkbaar worden voor ondernemers. De gedachte van 50% winstuitkering is rekenkundig juist, maar gaat voorbij aan het feit dat een deel van de vennootschappelijke winst al uitgegeven kan zijn in de operatie van de onderneming. Hiermee bedoelen we dat maatschappelijke ondernemingen in de regel hogere kosten hebben dan vergelijkbare reguliere bedrijven en daardoor een lagere winst realiseren dan niet-maatschappelijke branchegenoten. Hierbij een aantal voorbeelden:

- a. Een fietsenmaker die werkt met mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt, maar haar personeel wel marktconform vergoed.
- b. Een landbouwbeleggingsinstelling die kiest voor het aanbieden van pachtgronden tegen lagere tarieven om de verduurzaming van grond economisch haalbaar te maken.
- c. Een fairtrade handelsbedrijf dat producten inkoopt tegen een hogere prijs om zodoende eerlijke prijzen in een productieketen te bewerkstelligen.
- d. Een biologische landbouwonderneming die genoeg neemt met een lagere productiegraad van de grond om zodoende de lange termijn voedselketen te verbeteren.

Het zou goed zijn om de BVM bij het verantwoord van de winstuitkering ruimte te bieden om de maatschappelijke kosten, als onderdeel van haar operationele kosten, mee te laten nemen in haar afwegingen bij de winstuitkering. Kortom, het doel van het stellen van kaders aan

winstuitkering in de wettelijke aanzet moet er op geënt zijn dat er optimaal wordt geïnvesteerd ten behoeve van het maatschappelijk doel.

Aandachtspunten aanzet BVm

Transparantie is voor Triodos Bank de kern van hoe een BVm succesvol kan werken. Dit komt nog te weinig terug in de aanzet voor de BVm. Uiteindelijk is publieke en openlijke toetsing door transparante informatie over wat de onderneming daadwerkelijk doet de beste invulling van de “principle based”-aanpak van de aanzet. Nu gaat de aanzet ervan uit dat geschillen bij de rechtbank worden beslecht. Dit is kostbaar en voor veel belanghebbende geen begaanbare weg. Wij pleiten voor een transparantieverplichting als basis voor het borgen van het maatschappelijke doel van de onderneming en als fundamenteel controlemiddel. Deze transparantie is ons inziens drieledig:

- a) De BVm geeft proactief via de bedrijfswebsite permanent en vrij inzicht in:
 - i. de dan geldende statuten van de onderneming, inclusief maatschappelijke doelstelling;
 - ii. informatie over de winstbestemming (zoals voorgesteld in artikel 12) van de afgelopen 5 jaren inclusief de afweging over de verwezenlijking van artikel 5;
 - iii. de hoogte van de management vergoedingen (indien boven de wet normering top inkomen);
 - iv. alle financiële relaties die mogelijk conflicterend zijn (zoals leningen van en aan aandeelhouders of bestuurders en ook overeenkomsten met gelieerde partijen). Inzicht in de volledig jaarrekening (voor ondernemingen die geen volledig publicatieplicht hebben) gaat ons inziens te ver aangezien dit de handelspositie van de onderneming kan verslechteren; en
 - v. de gerealiseerde impact.
Reden om de bovenstaande informatie (punt i. t/m v.) via de bedrijfswebsite beschikbaar te stellen is dat het opvragen van statuten bij de KvK kosten met zich meebrengt.
- b) Schriftelijke vragen die de BVm toekomen en het handelen van de BVm in twijfel trekken, dienen gepubliceerd te worden door de BVm via de digitale weg, al dan niet met een reactie op of classificatie van datgene wat wordt betwijfeld. Indien duidelijk is dat een schriftelijke vraag feitelijk onjuist is (en nijgt naar smaad of laster) dan mag de ondernemer van deze publicatieverplichting afwijken. De wetgever kan een procedure instellen ten aanzien van dit beleid. Dit punt moet zowel voor grote als kleine ondernemingen praktisch uitvoerbaar blijven. Verdere uitwerking op dit punt is nog nodig.
- c) Mocht het toch tot een geschil komen waar twee partijen onderling niet uitkomen, dan pleiten wij voor het openstellen en in de wet mogelijk maken van een procedure bij de Ondernemingskamer. Deze kan het beleid van de onderneming onderwerp van een procedure maken. Daarbij moet een goede balans worden gevonden tot de toegang tot de Ondernemerskamer en de kosten die de procedure voor de BVm met zich meebrengt.

De wettelijke aanzet mist een ‘do no significant harm’ criterium. Dit essentieel. Het kan niet zo zijn dat een BVm op één onderdeel een oplossing biedt maar een ander maatschappelijk probleem vergroot. Onderstaand een toelichting hierop.

Bedrijven kunnen qua maatschappelijke impact worden ingedeeld in 3 categorieën: i) reguliere ondernemingen zonder maatschappelijk doel ii) ondernemingen die geen negatieve invloed hebben op de SDG's (*do no harm*) en iii) bedrijven die daarbovenop streven naar maatschappelijke meerwaarde (*do good*). De aanzet mist in dat kader een ‘*do no significant harm*’-bepaling op alle SDG's. Zo zou een sigarettenfabriek waar mensen werken met een

afstand tot de arbeidsmarkt geen BVm mogen zijn, vanwege de maatschappelijke schade van sigaretten. Triodos Bank hanteert **minimum standaarden** voor haar leningen en investeringen. Deze standaarden beschrijven de minimum vereisten waaraan een onderneming moet voldoen voordat zij in aanmerking komt voor een lening of een investering. Dergelijke standaarden zouden onderdeel moeten zijn van een wettelijke regeling voor een BVm. Dit kan bijvoorbeeld vormgegeven worden door middel van het uitsluiten van bepaalde activiteiten voor BVm's.

Artikel 15 van de aanzet stelt: "De artikelen in het Burgerlijk Wetboek over deelnemingen, dochtermaatschappen en groep blijven onverkort van toepassing." Dit artikel staat toe dat een reguliere BV een dochteronderneming met een BVm-status mag hebben. Dit is onwenselijk, met uitzondering van een holding die enkel optreedt als houdstermaatschappij en geen verdere operationele activiteiten omvat. In onze ogen kan het niet zo zijn dat een BVm onderdeel is van een groep met operationele activiteiten die zich niet conformeert aan de principes van een BVm. Theoretisch zou het anders voor kunnen komen dat een dochtermaatschappij van de eerder genoemde sigarettenproducent een BVm is. Ook pleiten wij er voor dat de BVm geen marketing instrument kan worden van een reguliere onderneming zonder een primair maatschappelijk doel.

Het verschuiven van winsten zou alleen tussen BVm's onderling moeten kunnen. Laat daarnaast de wettelijke regeling een kader scheppen en de uitgangspunten voor het beleid vastleggen in een Algemene Maatregel van Bestuur. Hiermee wordt een zekere mate van flexibiliteit gecreëerd en kunnen de uitgangspunten – op basis van voortschrijdend inzicht - worden aangepast.

Tot slot, Triodos Bank zet zich al 40 jaar in voor positieve verandering. Maatschappelijk ondernemen is ons vertrekpunt en transparantie is de kern van verantwoording afleggen als onderneming. Op **Mijn Geld Gaat Goed** kan iedereen zien welke projecten worden gefinancierd door Triodos Bank, wereldwijd. Met onze kennis en ervaring op het gebied van (het beoordelen van) maatschappelijk ondernemen, hopen wij een bijdrage te kunnen leveren aan een zinvolle wettelijke regeling voor de BVm. Triodos Bank deelt graag deze kennis en ervaring met het Ministerie van Economische Zaken en Klimaat mocht zij dit willen.

Driebergen-Rijssenburg, 29 april 2021